

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - ത്രയോദശോഽധ്യായഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - ത്രയോദശോഽധ്യായഃ ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

വനം വിവിക്ഷുഃ പുത്രേഷു ഭാർയാം നൃസ്യ സഹൈവ വാ |
വന ഏവ വസേച്ഛാന്തസ്ത്യതീയം ഭാഗമായുഷഃ || 13.1 ||

കന്ദമൂലഫലൈർവൃന്ത്യൈർമ്മേധ്യുർവൃത്തിം പ്രകൽപയേത് |
വസീത വൽകലം വാസസ്ത്യണപർണ്ണാജിനാനി വാ || 13.2 ||

കേശരോമനഖശ്മശ്രുമലാനി ബിഭൃയാദ് ഭതഃ |
ന ധാവേദപ്സു മജ്ജേത ത്രികാലം സ്ഥണ്ഡിലേശയഃ || 13.3 ||

ശ്രീഷ്മേ തപ്യേത പഞ്ചാഗ്നീൻ വർഷാസ്വാസാരഷാഡ് ജലേ |
ആകൺഠമഗഃ ശിശിര ഏവംവൃത്തസ്തപശ്ചരേത് || 13.4 ||

അഗ്നിപക്വം സമശ്നീയാത് കാലപക്വമമാപി വാ |
ഉലുഖലാശ്മകുട്ടോ വാ ദന്തോലുഖല ഏവ വാ || 13.5 ||

സ്വയം സഞ്ചിനുയാത് സർവ്വമാത്മനോ വൃത്തികാരണം |
ദേശകാലബലാഭിജ്ഞോ നാദദീതാനൃദാഹൃതം || 13.6 ||

വന്ത്യെശ്ചരുപുരോഽധാശൈർന്നിർവപേത് കാലചോദിതാൻ |
ന തു ശ്രൗതേന പശൂനാ മാം യജ്ജേത വനാശ്രമീ || 13.7 ||

അഗ്നിഹോത്രം ച ദർശശ്ച പൗർണ്ണമാസശ്ച പൂർവ്വവത് |
ചാതുർമ്മാസ്യാനി ച മൂന്നേരാമ്നാതാനി ച നൈഗമൈഃ || 13.8 ||

ഏവം ചീർണ്ണേന തപസാ മുനിർദ്ധമനിസന്തതഃ |
മാം തപോമയമാരാധ്യ ഋഷിലോകാദുപൈതി മാം || 13.9 ||

യസ്ത്വേതത് കൃച്ഛ്രതശ്ചീർണ്ണം തപോ നിഃശ്രേയസം മഹത് |
കാമായാൽപീയസേ യുഞ്ജ്യാദ് ബാലിശഃ കോഽപരസ്തതഃ || 13.10 ||

യദാസൗ നിയമേഘ്നേപോ ജരയാ ജാതവേപമുഃ |
ആത്മന്യഗ്നീൻ സമാരോപ്യ മച്ചിത്തോഽഗ്നിം സമാവിശേത് || 13.11 ||

യദാ കർമ്മവിപാകേഷു ലോകേഷു നിരയാത്മസു |
വിരാഗോ ജായതേ സമ്യങ്ന്യസ്താഗ്നിഃ പ്രവ്രജേത്തതഃ || 13.12 ||

ഇഷ്ടാ യഥോപദേശം മാം ദത്ത്വാ സർവ്വസ്വമൃത്വിജേ |
അഗ്നീൻ സ്വപ്രാണ ആവേശ്യ നിരപേക്ഷഃ പരിവ്രജേത് || 13.13 ||

വിപ്രസ്യ വൈ സംന്യസതോ ദേവാ ദാരാദിരുപിണഃ |
വിഘ്നാൻ കുർവ്വന്ത്യയം ഹ്യസ്മാനാക്രമ്യ സമിയാത് പരം || 13.14 ||

ബിഭൃയാച്ഛേന്മുനിർവ്വാസഃ കൗപീനാച്ഛരാദനം പരം |
ത്യക്തം ന ദണ്ഡപാത്രാഭ്യാമന്യത് കിഞ്ചിദനാപദി || 13.15 ||

ഭൃഷ്ടിപൂതം ന്യസേത് പാദം വസ്ത്രപൂതം പിബേജ്ജലം |
സത്യപൂതാം വദേദ് വാചം മനഃപൂതം സമാചരേത് || 13.16 ||

മൗനാനീഹാനിലായാമാ ദണ്ഡാ വാദേശചേതസാം |
ന ഹ്യേതേ യസ്യ സന്ത്യംഗ വേണുഭിർന്ന ഭവേദ് യതിഃ || 13.17 ||

ഭിക്ഷാം ചതുർഷു വർണ്ണേഷു വിഗർഹ്യാൻ വർജ്ജയംശ്ചരേത് |
സപ്താഗാരാനസംക്ലപ്താംസ്തുഷ്യേല്ലബ്ധേന താവതാ || 13.18 ||

ബഹിർജ്ജലാശയം ഗത്വാ തത്രോപസ്പൃശ്യ വാഗ്യതഃ |
വിഭജ്യ പാവിതം ശേഷം ഭുഞ്ജീതാശേഷമാഹൃതം || 13.19 ||

ഏകശ്ചരേന്മഹീമേതാം നിഃസംഗഃ സംയതേന്ദ്രിയഃ |
ആത്മക്രീഡ ആത്മരത ആത്മവാൻ സമദർശനഃ || 13.20 ||

വിവിക്തക്ഷേമശരണോ മദ്ഭാവവിമലാശയഃ |
ആത്മാനം ചിന്തയേദേകമഭേദേന മയാ മുനിഃ || 13.21 ||

അന്വീക്ഷേതാത്മനോ ബന്ധം മോക്ഷം ച ജ്ഞാനനിഷ്ഠയാ |
ബന്ധ ഇന്ദ്രിയവിക്ഷേപോ മോക്ഷ ഏഷാം ച സംയമഃ || 13.22 ||

തസ്മാന്നിയമ്യ ഷഡ്വർഗ്ഗം മദ്ഭാവേന ചരേന്മുനിഃ |
വിരക്തഃ ക്ഷുല്പകാമേഭ്യോ ലബ്ധ്യാഽഽത്മനി സുഖം മഹത് || 13.23 ||

പുരഗ്രാമവ്രജാൻ സാർത്ഥാൻ ഭിക്ഷാർത്ഥം പ്രവിശംശ്ചരേത് |
പുണ്യദേശസരിച്ഛൈരലവനാശ്രമവതീം മഹീം || 13.24 ||

വാനപ്രസ്ഥാശ്രമപദേഷ്ഠഭീക്ഷ്ണം ഭൈക്ഷ്യമാചരേത് |
സംസിദ്യത്യാശ്വസമ്മോഹഃ ശുദ്ധസത്ത്വഃ ശിലാസസാ || 13.25 ||

നൈതദ് വസ്തുതയാ പശ്യേദ് ഭൃശ്യമാനം വിനശ്യതി |
അസക്തചിത്തോ വിരമേദിഹാമുത്ര ചികീർഷിതാത് || 13.26 ||

യദേതദാത്മനി ജഗന്മനോവാക്പ്രാണസംഹതം |
സർവ്വം മായേതി തർക്കേണ സ്വസ്ഥസ്ത്യക്ത്വാ ന തത് സ്മരേത് || 13.27 ||

ജ്ഞാനനിഷ്ഠോ വിരക്തോ വാ മദ്ഭക്തോ വാനപേക്ഷകഃ |
സലിംഗാനാശ്രമാംസ്ത്യക്ത്വാ ചരേദവിധിഗോചരഃ || 13.28 ||

ബുധോ ബാലകവത് ക്രീഡേത് കുശലോ ജഡവച്ചരേത് |
വദേദുന്മത്തവദ് വിദ്വാൻ ഗോചർയാം നൈഗമശ്ചരേത് || 13.29 ||

വേദവാദരതോ ന സ്യന്ന പാഖണ്ഡീ ന ഹൈതുകഃ |
ശുഷ്കവാദവിവാദേ ന കഞ്ചിത് പക്ഷം സമാശ്രയേത് || 13.30 ||

നോഭിജേത ജനാദ് ധീരോ ജനം ചോഭേജയേന തു |
അതിവാദാംസ്തിതിക്ഷേത നാവമന്യേത കഞ്ചന |
ദേഹമുദ്രിശ്യ പശുവദ് വൈരം കുർയാന്ന കേനചിത് || 13.31 ||

ഏക ഏവ പരോ ഹ്യാത്മാ ഭൂതേഷ്ചാത്മന്യവസ്ഥിതഃ |
യഥേന്ദുരുദപാത്രേഷു ഭൂതാന്യേകാത്മകാനി ച || 13.32 ||

അലബ്ധ്യാ ന വിഷീദേത കാലേ കാലേഽശനം ക്വചിത് |
ലബ്ധ്യാ ന ഹൃഷ്യേദ് ധൃതിമാനുഭയം ദൈവതശ്രിതം || 13.33 ||

ആഹാരാർത്ഥം സമീഹേത യുക്തം തത് പ്രാണധാരണം |
തത്ത്വം വിമുശ്യതേ തേന തദ് വിജ്ഞായ വിമുച്യതേ || 13.34 ||

യദ്യച്ഛരയോപപന്നാനമദ്യാച്ഛ്രേഷ്ഠമുതാപരം |
തഥാ വാസസ്തഥാ ശയ്യാം പ്രാപ്തം പ്രാപ്തം ഭജേന്മുനിഃ || 13.35 ||

ശൗചമാചമനം സ്നാനം ന തു ചോദനയാ ചരേത് |
അന്യാംശ്ച നിയമാഞ്ജ്ഞാനീ യഥാഹം ലീലയേശ്വരഃ || 13.36 ||

ന ഹി തസ്യ വികൽപാഖ്യാ യാ ച മദ്വീക്ഷയാ ഹതാ |
ആദേഹാന്താത് ക്വചിത് വ്യാതിസ്തതഃ സമ്പദ്യതേ മയാ || 13.37 ||

ദുഃഖോദർക്കേഷു കാമേഷു ജാതനിർവ്വേദ ആത്മവാൻ |
അജിജ്ഞാസിതമദ്ധർമ്മോ ഗുരും മുനിമുപാബ്രജേത് || 13.38 ||

താവത് പരിചരേദ് ഭക്തഃ ശ്രദ്ധാവാന്നസൂയകഃ |
യാവദ് ബ്രഹ്മ വിജാനീയാന്മാമേവ ഗുരുമാദ്യതഃ || 13.39 ||

യസ്ത്വസംയതഷഡ്വർഗ്ഗഃ പ്രചണ്ഡേന്ദ്രിയസാരഥിഃ |
ജ്ഞാനവൈരാഗ്യരഹിതസ്ത്രിഭണ്ഡമുപജീവതി || 13.40 ||

സുരാനാത്മാനമാത്മസ്ഥം നിഹ്നുതേ മാം ച ധർമ്മഹാ |
അവിപക്വകഷായോഽസ്ഥാദമുഷ്മാച്ഛ വിഹീയതേ || 13.41 ||

ഭിക്ഷോർദ്ധർമ്മഃ ശമോഽഹിംസാ തപ ഇൗക്ഷാ വനൗകസഃ |
ഗൃഹിണോ ഭൂതരക്ഷേജ്യാ ദ്വിജസ്യാചാർയസേവനം || 13.42 ||

ബ്രഹ്മചര്യം തപഃ ശൗചം സന്തോഷോ ഭൂതസൗഹൃദം |
ഗൃഹസ്ഥസ്യാപ്യുതൗ ഗന്തുഃ സർവ്വേഷാം മദുപാസനം || 13.43 ||

ഇതി മാം യഃ സ്വധർമ്മേണ ഭജേൻ നിത്യമനന്യഭാക് |
സർവ്വഭൂതേഷു മദ്ഭാവോ മദ്ഭക്തിം വിന്ദതേ ദൃഢാം || 13.44 ||

ഭക്ത്യോദ്ധവാനപായിന്യാ സർവ്വലോകമഹേശ്വരം |
സർവ്വോത്പത്തുപ്യയം ബ്രഹ്മ കാരണം മോപയാതി സഃ || 13.45 ||

ഇതി സ്വധർമ്മനിർണ്ണയികത സതേപാ നിർജ്ഞാതമദ്ഗതിഃ |
ജ്ഞാനവിജ്ഞാനസമ്പന്നോ നചിരാത് സമുപൈതി മാം || 13.46 ||

വർണ്ണാശ്രമവതാം ധർമ്മ ഏഷ ആചാരലക്ഷണഃ |
സ ഏവ മദ്ഭക്തിയുതോ നിഃശ്രേയസകരഃ പരഃ || 13.47 ||

ഏതത്തേഭിഹിതം സാധോ ഭവാൻ പുച്ഛരതി യച്ച മാം |
യഥാ സ്വധർമ്മസംയുക്തോ ഭക്തോ മാം സമിയാത് പരം || 13.48 ||

|| ഇതി ത്രയോദശോഽധ്യായഃ ||